

I forbindelse med høringen over betænkningen har de Statsansattes Kartel, Statsansattes Kartel-Forsvar samt Hærens Konstabel- og Korporalforening tillige udtrykt betænkelighed ved at indføre disciplinarbøde, da disse organisationer finder, at en sådan sanktion vil kunne misbruges som en lemfældig sanktionsform, der får karakter af dumme-bøde.

Efter Forsvarsministeriets opfattelse er disciplinarmidlet tilbageholdelse på tjenestestedet eller anden fratagelse af frihed ikke længere tidssvarende. Dette disciplinarmiddel må i dag af forsvarets personel antages at opfattes som værende væsentligt mere indgribende end for eksempel en egentlig bødestraf dels på grund af generelt bedre økonomiske forhold for personalet i forhold til tidligere dels på grund af de væsentligt større frihedsgrader for personalet under tjeneste, herunder for værnepligtigt personel, som i dag eksisterer mht. at bevæge sig uden for det militære område mv. uden for normal tjenestetid. Der findes derfor ikke at være proportion mellem dette disciplinarmiddel og den adfærd, som ønskes sanktioneret. Samtidig findes det imidlertid af afgørende betydning, at der fortsat for militære chefer eksisterer en mulighed for hurtigt at kunne sanktionere militære pligtforsømmelser med en vis effekt herunder af økonomisk karakter. Det må i den forbindelse erindres, at adgangen til for militære chefer at udstede strafpålæg i form af bøde efter forslaget til militær retsplejelov ophæves, samtidig med at en række militære pligtforsømmelser afkriminaliseres, idet der ikke længere vil være mulighed for at straffebelægge disse. Derimod vil der alene være mulighed for at gøre et disciplinært ansvar gældende ved disse forseelser.

På denne baggrund er det efter Forsvarsministeriets opfattelse af afgørende betydning, at der gives mulighed for at pålægge disciplinarbøde.

Vedrørende faren for misbrug af disciplinarmidlet skal særligt fremhæves, at der jo netop gennem dette lovforslag indføres en række processuelle regler for sagernes behandling, ligesom forvaltningslovens almindelige regler for offentlige myndigheders behandling af sager vil være gældende. Disse reglers sigte er blandt andet at forhindre misbrug og ulovlige afgørelser. Personalets retssikkerhed er endvidere sikret ved, at afgørelsen kan indbringes for disciplinarchefen, hvis afgørelse igen kan indbringes for disciplinarnævnet, ligesom disciplinarnævnets afgørelse kan indbringes for domstolene. Endvidere vil det forhold, at en militær chef anvender et disciplinarmiddel, hvor betingelserne herfor ikke er opfyldt, i sig selv kunne være en pligtforsømmelse, som er strafbar, og hvor en

sådan behandling fra en militær chefs side derfor vil kunne strafsanktioneres.

3.4. *Kompetencen til at pålægge disciplinarmidler*

Efter den gældende bestemmelse i militær retsplejelov § 39 bestemmer forsvarsministeren »hvem, der skal have myndighed til at anvende disciplinarmidler og omfanget af denne myndighed«.

De nærmere bestemmelser findes i bekendtgørelse nr. 77 af 14. februar 1991 om myndighed til at anvende straffe uden dom og disciplinarmidler over for personel i det militære forsvar, bortset fra frivilligt personel af hjemmeværnet.

Efter bekendtgørelsens § 2, stk. 1, er kompetencen tillagt rettergangschefer og visse andre chefer, jf. § 2, stk. 2. Begrebet rettergangschef (rettergangsmyndighed) er beskrevet i bekendtgørelse nr. 509 af 12. juni 2003 om rettergangsmyndighed i det militære forsvar.

Udover Forsvarschefen og chefen for Forsvarsstaben m.fl., jf. § 2, omfatter begrebet en række nærmere angivne højere placerede chefer tillagt myndighed som rettergangschef inden for de respektive 3 værn, jf. §§ 3-6.

Herudover har andre overordnede kompetence til at anvende disciplinarmidler, jf. §§ 3-10.

For en nærmere gennemgang af de gældende regler henvises til betænkningen side 194- 196.

Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning har fundet, at kompetencen til at pålægge samtlige disciplinarmidler fortsat bør henlægges til den chefgruppe, der efter de gældende bestemmelser har kompetence som rettergangschef. Udvalget har imidlertid ikke fundet det hensigtsmæssigt eller praktisk muligt at foreslå denne chefgruppe nærmere defineret i en lovbestemmelse.

Også visse underordnede militære chefer bør efter udvalgets opfattelse som efter de gældende bestemmelser tillægges kompetence som disciplinarmyndighed. Det er i det daglige officerer, der er underordnet rettergangschefen, som på tjenestestedet og under f.eks. øvelser har den umiddelbare opgave at opretholde disciplinen i den enhed, de har ansvaret for, og som samtidig vil være dem, der overværer eller umiddelbart får indberetning om forseelsen.

Udvalget finder det af afgørende betydning, at også denne gruppe befalingsmænd – som tilfældet er i dag – kan gribe ind over for tjenesteforseelser ikke blot ved at indberette en mulig forseelse, men også ved at kunne pålægge disciplinarmidler, eventuelt i nærmere bestemt omfang. Dette gælder også – og især – underafdelingschefer, der i det daglige typisk vil stå midt i situationen.